

گفت و گوی سید غلامرضا هزاوه‌ای خبر نگار سایت خرابات با مهندس محمد توسلی

رئیس دفتر سیاسی نهضت آزادی ایران:

۱۶ خرداد ۱۳۸۸

تغییر دولت نهم مطالبه ملی است

چهارسال سال زمامداری آقای احمدی نژاد شرایطی را در داخل و خارج از مرزها رقم زده که به عقیده بسیاری از تحلیلگران سیاسی و اجتماعی و اقتصادی شرایط ناگواری را بر کشور حاکم کرده است. شما هم به عنوان کسی که با این تحلیلگران هم‌نوا هستید چه راهکاری را برای دعوت تحریمیان به پای صندوق‌های رای پیشنهاد می‌کنید؟

همانطور که در سال ۸۷ طی مصاحبه‌های مختلف و اخیراً در بیانیه نهضت آزادی ایران اعلام کردیم، انتخابات دوره دهم ریاست جمهوری از ویژگی‌های خاصی برخوردار است و پیش‌بینی می‌شود به خاطر شرایط خطیر کشور عده بیشتری در انتخابات شرکت کنند تا به دولت نهم رای اعتراض دهند.

در خصوص عملکرد دولت به نظر می‌رسد نیازی به ارائه آمار و ارقام نباشد. در حالی که آقای احمدی نژاد ایران را بهشت برین توصیف می‌کند، در عرصه کارشناسی و حتی در سطح عمومی مردم مشکلات اقتصادی و نقض حقوق شهروندی را با پوست و گوشت خود احساس می‌کنند و از شرایط پیش آمده بسیار نگران و ناراحت هستند. این واکنش مردم صرفاً از موضع شخصی نیست بلکه ادامه این روند بر خلاف منافع ملی کشور ارزیابی می‌شود. در شرایط کنونی تغییر دولت نهم به گفتمان و مطالبه ملی تبدیل شده است و گسترش این گفتمان، تغییر دولت نهم را محقق می‌سازد.

اضافه کردن این توضیح در اینجا می‌تواند مفید باشد که چرا در شرایط ایران تحریم‌ها به نتیجه مطلوب خود نمی‌رسد؟ زیرا همواره دست کم ۴۰ تا ۵۰ درصد مردم در انتخابات شرکت می‌کنند و در این شرایط حاکمان با حفظ موقعیت خود به سادگی می‌توانند نتایج انتخابات را مدیریت کنند. برای نمونه لازم است یاد آوری کنم که چگونه احمدی نژاد بر کرسی ریاست جمهوری نشست. پیش از ریاست جمهوری در انتخابات شورای شهر دوم که کاملاً آزاد بود و حتی کاندیداها نهضت آزادی و ملی مذهبی‌ها هم تأیید صلاحیت شدند، مردم در انتخابات حضور کم‌رنگی داشتند و در تهران فقط حدود ۱۱ درصد شرکت کردند. در نتیجه گروه ناشناخته "آبادگران" تمام کرسی‌های شورای شهر تهران را به خود اختصاص دادند. شورای شهر تهران آقای احمدی نژاد را برای شهرداری منصوب کرد و وی نیز از تمام امکانات شهرداری تهران برای دستیابی به اهداف خود به عنوان سکوی پرش استفاده کرد. در انتخابات ریاست جمهوری نهم نیز کاندیداها اصلاح طلبان پراکنده بودند و این باعث شد آقای هاشمی رفسنجانی و احمدی نژاد به دور دوم بروند. در دور

دوم نیز باز هم با عدم شرکت کثیری از مردم و آرای سازمان یافته ای که به احمدی نژاد داده شد، وی رئیس جمهور شد. در واقع عدم حضور و شرکت اکثریتی از مردم در انتخابات شورای شهر دوم و همچنین در دور دوم انتخابات ریاست جمهوری نهم موجب شد که احمدی نژاد بر سرنویشت ایران حاکم شود و این سرنویشت رقت بار را برای کشور رقم بزند. از تجربه های گذشته باید استفاده کنیم و با حضور گسترده خود در انتخابات پیش رو دست کم به دولت نهم «نه» بگوییم.

به نظر می رسد در کشور ما آزادی انتخابات مورد خدشه است و انتخابات از آزادی، عدالت و سلامت حداقلی بر خوردار است. همواره سخن از تقلب و دست بردن در آراء چه در روز رای گیری و چه در هنگام شمارش آراء، شرکت کنندگان در انتخابات را بی انگیزه می کند. چنانچه فیلترینگ شورای نگهبان پیش از انتخابات نیز به این محدودیتها اضافه شود، بسیاری را به این جمع بندی می رساند که در واقع انتخابات، قبلاً برگزار شده است و بسیاری از تحریمیان به این دلیل سخن از عدم شرکت می زنند که نتیجه بازی را از پیش تعیین شده می دانند و ترجیح می دهند در این بازی نابرابر، تنها تماشاگر باشند. در مقابل این استدلال تحریمیان چه پاسخی می توان داد؟

باید با کسانی که نگاه تحریم به انتخابات دارند چند نکته را به روشنی مطرح کرد. ۱/ کسانی که در این ۳۰ سال همواره انتخابات را تحریم کردند چه تاثیر و دستاوردی داشته اند. تحریم زمانی کارکرد دارد که عده زیادی را با خود همراه کنیم. یعنی لا اقل حدود ۷۰ درصد در انتخابات شرکت نکنند. در ایران که همیشه لا اقل ۵۰ درصد از واجدین شرایط در انتخابات شرکت می کنند، تحریم دستاوردی ندارد. به عکس با شرکت در انتخابات می توان حاکمان را با چالش روبرو ساخت و به هر حال تاثیر بیشتری بر تقویت فرایند دموکراسی در ایران گذاشت. تحولاتی که در این مدت رخ داده، ناشی از حضور و یا شرکت در انتخابات بوده است، نه تحریم.

۲/ در انتخابات ریاست جمهوری سال ۷۶ حاکمیت، عملاً رئیس جمهور را تعیین کرده بود و حتی وزرا نیز مشخص شده بودند. اما مردم با حضور پر رنگ خود نگذاشتند آنچه را که حاکمیت مورد نظرش بود محقق شود. تجربه تاریخی نشان داده است که حضور مردم تاثیر گذار بوده و می تواند تاثیر گذار باشد. ما می پذیریم که در شرایط کنونی انتخابات، آزاد و عادلانه نیست. زیرا نه مطبوعات آزادند و نه گردش آزاد اطلاعات وجود دارد، فیلتر شورای نگهبان هم وجود دارد، اما مردم می توانند از فرصت انتخابات استفاده کنند و ضمن آگاهی بخشی با شرکت در انتخابات به دولت نهم رای اعتراض دهند و «نه» بگویند.

۳/ در ارتباط با سلامت انتخابات نیز کمیته صیانت از آراء و همچنین کمیته انتخابات آزاد، سالم و عادلانه شکل گرفته است و در یکی از آخرین بیانیه های خود از جمهوری اسلامی خواسته اند که علاوه بر ناظران کاندیداها، ناظران نهاد های مدنی نیز برای صیانت از آراء مردم حضور داشته باشند تا بتوانند بر انتخابات نظارت کنند. اگر نسبت به نظارت ناظران نهاد های مدنی بین المللی

مشکلات و مخالفت هایی وجود دارد، لاقلاً نهاد های مدنی داخلی که شکل گرفته اند بتوانند بر انتخابات نظارت کنند.

در مجموع برای تامین سلامت انتخابات دو اهرم وجود دارد یکی حضور گسترده مردم در پای صندوق های رای و دیگری صیانت و حفاظت از آرائی که مردم به صندوق ها می ریزند. در هر دوی این جهات باید تلاش کرد.

طیف گسترده ای از نخبگان سیاسی در دور دوم انتخابات نهم ، فاجعه انتخاب احمدی نژاد را گوشزد کرده بودند. طیفی گسترده ای از راست سنتی حوزه تا احزاب و جریاناتی مانند ملی مذهبی ها و نهضت آزادی را در خود جای می داد. از آیت الله جوادی آملی تا دکتر یزدی. خلاصه همه و همه با تمام انتقاداتی که به عملکرد هاشمی داشتند از وی حمایت کردند و انتخاب احمدی نژاد را ناگوار قلمداد کردند؛ اما این حمایت گسترده نه به گوش مردم کوچه و بازار رسید و نه به گوش آنان رفت و نتیجه اش انتخاب احمدی نژاد شد. به نظر شما چه اقداماتی برای رساندن پیام نخبگان به بدنه جامعه باید صورت پذیرد تا در پس تحریم ، این بار نیز اتفاق ۴ سال پیش تکرار نشود؟

دموکراسی یاد گرفتنی است. از انتخابات گذشته مردم یاد گرفته اند که چگونه از ابزار دموکراتیک به تدریج برای پیگیری مطالبات خود استفاده کنند. مجموعه فعالیت های صورت گرفته موجب شده این بار مردم و بسیاری از گروه های سیاسی اجتماعی که انتخابات گذشته را تحریم کردند ، با نقد رفتار گذشته خودشان در این انتخابات شرکت کنند . بنابراین انتخابات پیش رو با انتخابات دور دوم ریاست جمهوری گذشته کاملاً متفاوت است.

برای رساندن صدای نخبگان به گوش مردم نیز باید ابزارهای اطلاع رسانی و آگاهی بخشی را توسعه داد. از وبلاگ ها، سایت ها و حتی ارسال پیامک و مجموعه ابزار هایی که به خصوص در سال های اخیر متداول شده است، می توان بهره جست. ضرورت حضور را باید بیش از پیش گوشزد کرد. در خارج از ایران نیز ایرانی ها در حال سازماندهی هستند تا برای رای اعتراض به احمدی نژاد به پای صندوق رای بیایند و در مجموع طلیعه مثبتی در حال شکل گیری است.